

Štátna pomoc pre zamestnávateľov – potravinárov

- **Schéma štátnej pomoci na zníženie odvodov zamestnávateľom v poľnohospodárstve a v potravinárskom priemysle v zmysle Dočasného krízového a prechodného rámca pre opatrenia štátnej pomoci na podporu hospodárstva v dôsledku agresie Ruska proti Ukrajine SA.109076 (2023/N), bola dňa 21. septembra 2023 zverejnená v Obchodnom vestníku č. 180/2023, v časti Štátna pomoc a iné programy podpory pod č. G000020.**

Na základe zverejnenia schválenej schémy štátnej pomoci v Obchodnom vestníku môže Sociálna poisťovňa začať uplatňovať ustanovenie § 293fzh zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení (ďalej len „zákon“) v znení zákona č. 274/2023 Z. z., t. j. poskytnúť štátnu pomoc vo forme odvodovej úľavy pre zamestnávateľov – potravinárov **za obdobie od 1. augusta 2023 do 31. januára 2024.**

Odvodová úľava sa týka zamestnávateľa, ktorý vykonáva hlavnú ekonomickú činnosť zaradenú podľa štatistickej klasifikácie ekonomických činností SK NACE Rev. 2 v sekcii:

- a) NACE A – Poľnohospodárstvo, Lesníctvo a Rybolov (poľnohospodárska prvovýroba)
 - Divízia 01, skupina 01.4 – 01.41, 01.42, 01.45, 01.46, 01.47
- b) NACE C – Priemyselná výroba
 - Divízia 10 – 10.11, 10.12, 10.13, 10.20, 10.31, 10.32, 10.39, 10.41, 10.42, 10.51, 10.61, 10.71, 10.73, 10.81, 10.83, 10.84, 10.85, 10.86, 10.89, 10.91
 - Divízia 11 - 11.07.

Poznámka: Hlavná ekonomická činnosť na tento účel je ekonomická činnosť vedená v registri právnických osôb, podnikateľov a orgánov verejnej moci (RPO).

Sociálna poisťovňa dňa 7. septembra 2023 zverejnila „aktívnym“ zamestnávateľom v elektronických službách Sociálnej poisťovne (SES) v službe „Odvádzateľ poistného“, v menu „Register“ a podmenu „Prehľad registrácie zamestnávateľa“ SK NACE, ktorý má zamestnávateľ zverejnený v RPO. Na účely posúdenia odvodovej úľavy pre zamestnávateľov – potravinárov bude Sociálna poisťovňa vychádzať výlučne z týchto údajov, preto zamestnávateľom, ktorých sa odvodová úľava bude týkať, odporúčala, aby si svoj zverejnený SK NACE skontrolovali, resp. aktualizovali.

Ak zamestnávateľ zistí, že zobrazený SK NACE je nesprávny, obráti sa na Štatistický úrad SR, ktorý vedie RPO so žiadosťou o nápravu.

V prípade, ak nie je zobrazený SK NACE, Sociálnej poisťovni sa nepodarilo prebrať SK NACE z RPO. Ak zamestnávateľ vykonáva hlavnú ekonomickú činnosť zaradenú podľa štatistickej klasifikácie ekonomickej činnosti SK NACE vo vybraných triedach divízií v poľnohospodárstve a potravinárskom priemysle, kontaktuje v tomto prípade príslušnú pobočku Sociálnej poisťovne.

Odvodovú úľavu podľa schválenej schémy štátnej pomoci nie je možné poskytnúť zamestnávateľovi,

- a) na ktorého sa vzťahujú sankcie, ktoré prijala EÚ,
- b) ktorý je uvedený v právnych aktoch, ktorými sa tieto sankcie ukladajú,
- c) ktorý je vo vlastníctve alebo pod kontrolou osôb, subjektov alebo orgánov, na ktoré sú zamerané sankcie, ktoré prijala EÚ,
- d) ktorý pôsobí v priemyselných odvetviach, na ktoré sú zamerané sankcie, ktoré prijala EÚ, keďže pomoc by marila ciele príslušných sankcií,
- e) voči ktorému sa uplatňuje vrátenie štátnej pomoci na základe rozhodnutia Komisie, v ktorom bola táto štátna pomoc označená za neoprávnenú a nezlučiteľnú s vnútorným trhom.

Základnou podmienkou poskytnutia štátnej pomoci je, že zamestnávateľ Sociálnej poisťovni predloží:

1. „**Vyhlásenie oprávneného príjemcu k poskytnutiu štátnej pomoci**“ (ďalej len „vyhlásenie“) a
2. **výkaz poistného** a príspevkov na starobné dôchodkové sporenie (MVP/VPP) v lehote splatnosti poistného.

Formulár **vyhlásenia je už zverejnený priamo v eSlužbách** Sociálnej poisťovne, v časti Štátna pomoc – potravinár. Vyhlásenie zamestnávateľ podáva elektronicky za každý príslušný mesiac samostatne, v lehotách podľa schválenej schémy:

Kalendárny mesiac	Lehota na podanie vyhlásenia
August 2023	od 25. septembra do 20. októbra 2023
September 2023	od 25. septembra do 20. októbra 2023
Október 2023	od 25. septembra do 20. októbra 2023
November 2023	od 1. novembra do 20. novembra 2023
December 2023	od 1. decembra do 10. decembra 2023
Január 2024	od 1. decembra do 10. decembra 2023

Poznámka: Ak posledný deň lehoty na podanie Vyhlásenia pripadne na víkend, posledným dňom lehoty je najbližší pracovný deň.

Vyhlásenie za príslušný kalendárny mesiac podané po stanovenej lehote nebude Sociálnou poisťovňou akceptované.

Zamestnávateľ bude môcť **podat' aj opravné/zmenové vyhlásenie** najneskôr do dňa zverejnenia oznámenia o schválení/neschválení štátnej pomoci v eSlužbách. Zmenové/opravné vyhlásenie podané po tejto lehote nebude Sociálnou poisťovňou akceptované.

Sociálna poisťovňa zverejní v eSlužbách, po overení splnenia podmienok poskytnutia pomoci, **oznámenie o schválení/neschválení štátnej pomoci najneskôr do konca kalendárneho mesiaca**, v ktorom v určenej lehote zamestnávateľ podal príslušné vyhlásenie.

Pri schvaľovaní štátnej pomoci vo forme odvodovej úľavy pre zamestnávateľa – potravinára musí **Sociálna poisťovňa prihliadať aj na poskytnutú štátnu pomoc od iných poskytovateľov** podľa oddielu 2.1. Dočasného krízového rámca pre opatrenia štátnej pomoci na podporu hospodárstva v dôsledku agresie Ruska proti Ukrajine, pričom celková suma poskytnutej štátnej pomoci v ktoromkoľvek momente nesmie presiahnuť u zamestnávateľa pôsobiaceho:

- v poľnohospodárskej prvovýrobe sumu **250 000 eur**,
- v sektore rybolovu a akvakultúry sumu **300 000 eur**,
- v oblasti spracovania a odbytu poľnohospodárskych výrobkov (potravinársky sektor) sumu **2 000 000 eur**.

Poznámka: Poskytovatelia štátnej pomoci podľa oddielu 2.1. Dočasného krízového rámca pre opatrenia štátnej pomoci na podporu hospodárstva v dôsledku agresie Ruska proti Ukrajine napr.:

- *Ministerstvo hospodárstva - Schéma štátnej pomoci na podporu podnikov v zmysle Dočasného krízového rámca pre opatrenia štátnej pomoci na podporu hospodárstva v dôsledku agresie Ruska proti Ukrajine (SA.104846),*
- *Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR - Schéma štátnej pomoci na podporu poľnohospodárskej prvovýroby, rybolovu a akvakultúry, v dôsledku agresie Ruska proti Ukrajine v znení dodatku č. 1 (SA.104815),*
- *Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR - Schéma štátnej pomoci na podporu potravinárskeho sektora v dôsledku agresie Ruska proti Ukrajine (SA.104395),*
- *Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR - Schéma štátnej pomoci na podporu potravinárskeho sektora a sektora výroby kŕmnych zmesí v dôsledku agresie Ruska proti Ukrajine (SA.109113).*
- *Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR – Schéma štátnej pomoci na podporu poľnohospodárskej prvovýroby, rybolovu a akvakultúry v dôsledku agresie Ruska proti Ukrajine (SA.105113),*

Po schválení štátnej pomoci Sociálnou poisťovňou zamestnávateľ – potravinár **nie je povinný zaplatiť** poisťné (na nemocenské poistenie, poisťné na starobné poistenie, poisťné na invalidné poistenie, poisťné na poistenie v nezamestnanosti, poisťné na financovanie podpory a poisťné do rezervného fondu solidarity) z vymeriavacieho základu (VZ) zamestnávateľa za kalendárny mesiac v sume

- a) 700 eur; ak VZ za kalendárny mesiac je nižší ako 700 eur, zamestnávateľ nie je povinný zaplatiť poisťné z tohto VZ (za predpokladu, že nedošlo k prekročeniu maximálnej sumy poskytnutej štátnej pomoci pre zamestnávateľa podľa sektoru jeho pôsobenia),
- b) rozdielu sumy podľa písmena a) a odvodovej odpočítateľnej položky podľa § 138a na starobné poistenie, na invalidné poistenie a do rezervného fondu solidarity alebo odvodovej odpočítateľnej položky pri sezónnej práci podľa § 138b na starobné poistenie a na poistenie v nezamestnanosti (za predpokladu, že nedošlo k prekročeniu maximálnej sumy poskytnutej štátnej pomoci pre zamestnávateľa podľa sektoru jeho pôsobenia).

Zamestnávateľ odvádza poisťné za zamestnanca v plnej sume, odvodová úľava sa týka len poisťného, ktoré platí zamestnávateľ (okrem poisťného na úrazové poistenie a garančné poistenie, ktoré platí v plnej sume).

Zamestnávateľ nebude platiť poisťné zo svojho vymeriavacieho základu za všetkých svojich zamestnancov, teda aj za tých, ktorí vykonávajú činnosť v úplne inej oblasti ako je hlavná ekonomická činnosť zamestnávateľa.

Charakter právneho vzťahu, na základe ktorého zamestnanec vykonáva pre zamestnávateľa činnosť, nie je rozhodujúci, ide tak o zamestnancov na základe, napr. pracovnej zmluvy, dohôd o prácach vykonávaných mimo pracovného pomeru at..

Príklad: Poisťné, ktoré platí zamestnávateľ - potravinár po schválení štátnej pomoci z VZ zamestnávateľa 1 000 eur v členení na jednotlivé fondy:

Fondy	NP	SP	IP	PvN	ÚP	GP	RSF
Sadzba poisťného pre ZL	1,4%	14%	3%	1%	0,8%	0,25%	4,75%
Poisťné z VZ 1 000 eur	4,20	42	9	3	8	2,50	14,25
Spolu platí poisťné	82,95						

Zamestnávateľ nebude platiť poisťné na NP, SP, SP, IP, PvN a RFS za zamestnanca z VZ 1 000 eur, ale len z VZ 300 eur (t. j. 1 000-700). Zamestnávateľ bude platiť iba poisťné na ÚP a GP z VZ 1 000 eur.

Zamestnanec platí poisťné v plnej sume.

Za mesiac **august 2023 a september 2023**, zamestnávateľ – potravinár, platí poisťné v plnej výške, Sociálna poisťovňa vysporiada za tieto mesiace poskytnutú štátnu pomoc **formou vrátenia poisťného** a povinných príspevkov na starobné dôchodkové sporenie z vlastného podnetu, t. j. bez nutnosti podania žiadosti o vrátenie.

Za mesiac **október 2023 až január 2024**, zamestnávateľ - potravinár, po schválení štátnej pomoci za príslušný kalendárny mesiac Sociálnou poisťovňou, bude **platiť už znížené poisťné**.

Ak ide o zamestnávateľa – potravinára, ktorého zamestnanec si neuplatňuje odvodovú odpočítateľnú položku (OOP) alebo odvodovú odpočítateľnú položku pri sezónnej práci (OOP – SP), aj po schválení štátnej pomoci bude zamestnávateľ v MVP/VPP **vykazovať znížený VZ** a bude **vykazovať vypočítanú nezníženú sumu poisťného**.

Ak si zamestnanec uplatňuje OOP alebo OOP – SP, zamestnávateľ bude **vykazovať**, aj po schválení štátnej pomoci, v MVP/VPP vymeriavací základ a poisťné tak ako v súčasnosti u zamestnancov s OOP alebo OOP – SP, t. j. **VZ bude znížený len o sumu OOP alebo OOP – SP**.

V prípade, že **vyjdú najavo nové skutočnosti**, a to presiahnutie stropu sumy poskytnutej pomoci pre zamestnávateľa alebo Sociálna poisťovňa zistí nepredloženie výkazu poistného a príspevkov na starobné dôchodkové sporenie v zákonom stanovenej lehote, Sociálna poisťovňa **prehodnotí splnenie podmienok** poskytnutia pomoci a opätovne **oznámí zamestnávateľovi zmenu - schválenie/neschválenie pomoci v eSlužbách**.

Podanie opravného výkazu poistného a príspevkov na starobné dôchodkové sporenie (MVP a VPP) po uplynutí zákonom stanovenej lehoty, t. j. **po splatnosti poistného** za konkrétny kalendárny mesiac, **nemá vplyv na vykázanú výšku poskytnutej sumy štátnej pomoci**.